EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

NEGALUTINIS
2005/2175(INI)

30.11.2005

PRANEŠIMO PROJEKTAS

su Europos Parlamento rekomendacija Tarybai dėl Europos arešto orderio įvertinimo
(2005/2175(INI))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Adeline Hazan

Vertimas pagal sutartį

PR_INI_art114

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJA TARYBAI 3

EXPOSE DES MOTIFS 7

PASIŪLYMAS DĖL REKOMENDACIJOS TARYBAI (B6-0455/2005) 8

Vertimas pagal sutartį

LT

EUROPOS PARLAMENTO REKOMENDACIJA TARYBAI

dėl Europos arešto orderio įvertinimo
(2005/2175(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į rekomendaciją Tarybai, pateiktą Adeline Hazan PSE frakcijos vardu, dėl Europos arešto orderio įvertinimo (B6-0455/2005),

- atsižvelgdamas į Amsterdamo sutartį, kuri pirmą kartą teisės aktuose įtvirtino Europos teisinės erdvės sukūrimo tikslą,

- atsižvelgdamas į 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperėje vykusio viršūnių susitikimo išvadas, kuriose tarpusavio pripažinimas buvo įtvirtintas kaip kertinis teisminio bendradarbiavimo akmuo,

- atsižvelgdamas į savo 2002 m. vasario 6 d. rezoliuciją dėl pamatinio sprendimo projekto dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos[1],

- atsižvelgdamas į 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos[2],

- atsižvelgdamas į Komisijos pranešimą, parengtą pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 34 straipsnį (KOM(2005)0063),

- atsižvelgdamas į Lenkijos (2005 m. balandžio 27 d.), Vokietijos Federacinės Respublikos (2005 m. liepos 18 d.) ir Kipro (2005 m. lapkričio 7 d.) konstitucinių teismų sprendimus ir į įvairias šiuo metu vykstančius procesus, tarp jų ir Belgijos arbitražo teisme,

- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 17–18 d. valstybių narių parlamentų atstovų susitikimus teisminio ir policijos bendradarbiavimo Europoje parlamentinės kontrolės gerinimo tema, kuriuose dalyvavo apie šimtą nacionalinių parlamentų narių bei Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nariai,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 114 straipsnio 1 dalį,

- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A6-0000/2005),

A. atsižvelgdamas į novatorišką ir pavyzdinį Europos arešto orderio pobūdį teisminiam bendradarbiavimui vystyti ir tarpusavio pasitikėjimui stiprinti, taip pat į jo tiesioginę įtaką piliečių laisvėms,

---

[1] OL C 284, 2002 11 21, p. 193.
[2] OL L 190, 2002 7 17, p. 1.

Vertimas pagal sutartį

B. kadangi pirmasis Komisijos atliktas įvertinimas parodė, kad Europos arešto orderis yra efektyvesnis, palyginti su lėta, sudėtinga ir pasenusia ekstradicijos procedūra, kadangi jis taip pat suteikia galimybę sumažinti riziką, jog suimtasis ar nuteistasis išvengs teisingumo dėl „teismų nepriklausomumo“ motyvų bei leidžia efektyviau kovoti su organizuotu nusikalstamumu ar terorizmu,

C. kadangi, skirtingai nuo ekstradicijos procedūros, Europos arešto orderio procedūra yra nepolitinė,

D. kadangi daugelis valstybių narių išreiškė siekį išsaugoti tradicinės ekstradicijos sistemos elementus (dvigubo apkaltinimo kontrolė, politinės valdžios įsikišimas į teisminę procedūrą) ar dar įtraukti papildomų, prieštaraujančių pamatiniam sprendimui 2002/584/TVR, atsisakymo motyvų, pavyzdžiui, politiniai ar nacionalinio saugumo motyvai arba motyvai, pagrįsti pagarba pagrindinėms žmogaus teisėms,

E. kadangi susiduriama su praktinėmis kliūtimis įgyvendinant Europos arešto orderį, ypač verčiant, perduodant ir naudojant skirtingas, neatitinkančias Europos arešto orderio reikalavimų, dokumentų formas,

F. kadangi neseniai daugelis valstybių narių (ypač Vokietija) susidūrė su perkėlimo kliūtimis, ir kadangi būtina nacionalinius konstitucinius teisės aktus suderinti su pamatiniu sprendimu 2002/584/TVR, siekiant sudaryti galimybę perduoti piliečius (ypač Lenkijoje ir Kipre),

G. baimindamasis, kad sunkumai nepakirstų tarpusavio pasitikėjimo ir nesukeltų grandininės reakcijos ir kitos valstybės narės nesuabejotų Europos arešto orderio taikymu, kaip tai parodė Ispanijos „Audiencia nacional“ reakcija, atsisakant išduoti Ispanijos pilietį Vokietijai, į Vokietijos konstitucinio teismo sprendimą, kuriuo buvo atmestas Europos arešto orderio taikymas Vokietijos piliečiams, kol nebus priimtas naujas įstatymas dėl perkėlimo, atitinkantis pagrindų įstatymą,

H. primindamas, kad laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sukūrimas, pagrįstas tarpusavio pasitikėjimu, kaip tai pabrėžė Parlamentas savo 2005 m. vasario 15 d. rezoliucijoje[1], negali būti pasiektas minimaliai nesuderinus nacionalinių teisės aktų,

I. kadangi Komisijos pateiktame įvertinime šiuo etapu kalbama tik apie 24 valstybes nares, todėl jis artimiausiu metu turi būti papildytas, įtraukiant Italiją, kuri paskutinė perkėlė pamatinį sprendimą 2002/584/TVR,

J. kadangi problemos, su kuriomis susiduria valstybės narės perkeldamos pamatinį sprendimą, kaip tai parodė 2005 m. spalio 17–18 d. valstybių narių parlamentų atstovų susitikimo metu vykusios diskusijos, yra iš esmės vienodos, ir kadangi ateityje bus būtinas glaudesnis keitimasis informacija ir bendradarbiavimas tarp nacionalinių parlamentų ir Europos Parlamento, siekiant užtikrinti tinkamą pamatinio sprendimo

[1] Šią dieną priimti teisės aktai, P6_TA(2005)0030.

2002/584/TVR, kaip ir kitų šiuo metu svarstomų teisės aktų, perkėlimą,

K. apgailestaudamas, kad Parlamento vaidmuo priimant Europos arešto orderį, kaip ir Teisingumo Teismo vykdoma jo įgyvendinimo kontrolė, yra riboti dėl to, kad tai yra trečiajam ramsčiui priklausanti priemonė, pagrįsta ES sutarties 31 ir 34 straipsniais,

L. kadangi Sutartyje dėl Konstitucijos Europai yra įtvirtinta daug pažangių teisminio ir policijos bendradarbiavimo Europoje srities nuostatų; kadangi tarp šių nuostatų yra ir „ramsčių“ panaikinimas bei procedūrų priskyrimas Bendrijos kompetencijai, siekiant sustiprinti Europos Sąjungos veiklos galimybes, kad priimti sprendimai būtų demokratiški ir skaidrūs; pabrėždamas, kad ši sutarties dalis nesenai vykusių ratifikavimo kampanijų metu nesukėlė diskusijų ir prieštaravimų,

M. kadangi būtina visiškai taikyti šiuo metu galiojančias sutartis ir todėl įgyvendinti ES sutarties 42 straipsnyje numatytas nuostatas,

1. rekomenduoja Tarybai:

Perkėlimas ir praktinis įgyvendinimas

a) kiek įmanoma greičiau priimti pasiūlymą dėl Tarybos pagrindų sprendimo dėl tam tikrų procesinių teisių baudžiamuosiuose procesuose visoje Europos Sąjungoje, atsižvelgiant į 2005 m. balandžio 12 d. Parlamento pozicijoje pateiktus pakeitimus[1]; ši priemonė yra esminė, siekiant užtikrinti vienodo lygio teisinę apsaugą visiems Europos Sąjungos piliečiams, ir dėl jame įtvirtintų garantijų tai palengvins valstybei narei savo piliečio perdavimą kitai valstybei narei,

b) užtikrinti, kad perkeldamos pamatinį sprendimą į savo teisę, valstybės narės vėl nepradėtų taikyti savo piliečiams sistemiškos dvigubo apkaltinimo kontrolės, nes tai pakenktų Europos arešto orderio veiksmingumui ir susilpnintų valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo principą,

c) užtikrinti, kad jokia politinė institucija negalėtų kištis į Europos arešto orderio taikymo procedūrą, šis kišimasis keldavo problemų vykdant ekstradiciją; primena, kad nuo šiol centrinė institucija neturi viršyti savo kaip pagalbininkės įgaliojimų, perduodant įtariamuosius arba nuteistuosius,

d) stebėti, kad tam tikrose valstybėse narėse išliekantys sunkumai *ratione temporis* taikant pamatinį sprendimą 2002/584/TVR būtų išspręsti, ir kad tai nekenktų jį įgyvendinant valstybėse narėse, kurios pamatinį sprendimą iki šiol taiko tinkamai,

Įvertinimas

e) kartu su Parlamentu, pagal abiejų institucijų kompetenciją biudžeto srityje, numatyti,

[1] Šią dieną priimti teisės aktai, P6_TA(2005)0091.

kad Komisija, kaip sutarčių sergėtoja, disponuotų išsamiam perkėlimo kokybės įvertinimo darbui atlikti būtinais ištekliais,

f) su Komisijos koordinuota pagalba atlikti objektyvų, nešališką ir išsamesnį kliūčių, su kuriomis įvairiose valstybėse narėse susiduria šios srities teisininkai, įvertinimą bei jį papildyti kokybiniu įvertinimu, suklasifikuojant Europos arešto orderius pagal nusikaltimus,

g) vengti keleto paralelinių šio klausimo tyrimų, net jei Taryba bandytų atlikti savo pačios tyrimą, susijusį su trečiajam ramsčiui priskiriama priemone,

h) reguliariai informuoti ir konsultuotis su Europos Parlamentu ir nacionaliniais parlamentais dėl vykdant Europos arešto orderį padarytos pažangos ir įtraukti juos į vertinimo procesą, remiantis Sutarties dėl Konstitucijos Europai III-260 straipsniu,

Pagrindinės teisės

i) stebėti, kad nevienodas Europos arešto orderio vykdymas (daugelio valstybių narių nepagrįstas pamatinio sprendimo 2002/584/TVR 12 ir 13 konstatuojamųjų dalių dėl pagrindinių teisių perkėlimas) nesukeltų diskriminacijos, susijusios su tuo, ar vykdančiosios valstybės narės teisėjas privalo tikrinti, ar Europos arešto orderis atitinka pagrindines teises, nors šis dokumentas iš esmės grindžiamas abipusio pripažinimo principu, ar neprivalo,

j) atkreipti ypatingą dėmesį į tai, kad taikant Europos arešto orderį būtų gerbiamos žmogaus teisės ir laisvės, tai yra uždavinys, prie kurio įgyvendinimo turės prisidėti būsimoji Pagrindinių teisių agentūra,

Efektyvumas ir demokratija

k) kiek įmanoma greičiau taikyti ES sutarties 42 straipsnyje įtvirtintas nuostatas, siekiant priemones, kurių buvo imtasi Europos teisingumo erdvės srityje, padaryti visiškai demokratiškas ir padidinti jų efektyvumą,

l) parengti pamatinio sprendimo 2002/584/TVR peržiūrėjimą, siekiant išplėsti 32 pažeidimų atvejų, kuriais dvigubas apkaltinimas netikrinamas, sąrašą,

m) apsvarstyti valstybės narės piliečių, kuriuos trečiajai šaliai pagal ekstradicijos procedūrą išduoda kita valstybė narė, padėtį, t. y. būklė, kurios šiuo metu nereglamentuoja pamatinis sprendimas 2002/584/TVR; iš tiesų, kadangi valstybės narės tradiciškai atsisako išduoti savo piliečius, tai gali būti diskriminacijos tarp Europos Sąjungos piliečių šaltinis; mano, kad Komisija turėtų pateikti Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą šia tema;

2. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Tarybai ir Komisijai, valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams susipažinti.

EXPOSE DES MOTIFS

En présentant, au nom de la commission des libertés civiles, de la justice et des affaires intérieures, cette recommandation sur l'évaluation du mandat d'arrêt européen, votre rapporteur se fonde sur les résultats présentés par la Commission dans son rapport fondé sur l'article 34 de la décision-cadre du Conseil du 13 juin 2002 relative au mandat d'arrêt européen et aux procédures. Je ne reviendrai pas ici sur les commentaires détaillés contenus dans les deux documents de travail présentés précédemment[1].

Les Rencontres parlementaires tenues à Bruxelles les 17 et 18 octobre derniers[2], qui ont rassemblé près d'une centaine de membres des parlements de l'Union et les membres de notre commission, ont permis, lors d'une séance spécialement consacrée au mandat d'arrêt européen, de faire le point sur les modalités de sa mise en oeuvre dans les différents Etats membres. Les débats ont montré à la fois les progrès réalisés par rapport au système classique d'extradition, mais aussi que de nombreuses difficultés subsistaient, soit en raison de choix de transposition contestables, sanctionnés parfois lors de contrôles de constitutionnalité des lois de transposition nationales, soit dans l'application pratique.

Sur la base des données actuellement disponibles, comme d'informations complémentaires reçues des Etats membres, d'organisations professionnelles et d'ONG, et tenant compte des débats des Rencontres parlementaires, votre rapporteur soumet donc à l'approbation de la commission LIBE et du Parlement les recommandations détaillées ci-joint,

Votre rapporteur attend avec intérêt les évaluations actualisées que la Commission doit encore fournir pour l'Italie, puis pour l'ensemble des Etats membres en 2006, en souhaitant qu'elles comportent des données qualitatives plus détaillées qu'au stade actuel.

[1] PE 362.745 et PE 362.744.
[2] http://www.europarl.eu.int/comparl/libe/elsj/events/hearings/dafult_fr.htm

1.9.2005

PASIŪLYMAS DĖL REKOMENDACIJOS TARYBAI (B6-0455/2005)

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 114 straipsnio 1 dalį

Adeline Hazan

PSE frakcijos vardu

dėl Europos arešto orderio įvertinimo

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2002 m. birželio 13 d. pamatinį sprendimą dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos,

– atsižvelgdamas į Komisijos pranešimą (KOM 2005/63), grindžiamą 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimu dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos,

– atsižvelgdamas į paskutinius Lenkijos ir Vokietijos konstitucinių teismų nutarimus,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 114 straipsnio 1 dalį,

1. rekomenduoja Tarybai:

   a) užtikrinti, kad perkeldamos pamatinį sprendimą į savo teisę, valstybės narės vėl nepradėtų taikyti savo piliečiams sistemiškos dvigubo apkaltinimo kontrolės, nes tai pakenktų Europos arešto orderio veiksmingumui ir susilpnintų valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo principą;

   b) atkreipti dėmesį į tai, kad jei valstybės narės vykdys Europos arešto orderį nevienodai (ne visos perkels į savo teisę 12 ir 13 konstatuojamąją dalį dėl pagrindinių teisių), gali atsirasti diskriminacija, susijusi su tuo, ar vykdančiosios valstybės narės teisėjas privalo tikrinti, ar Europos arešto orderis atitinka pagrindines teises, nors šis dokumentas iš esmės grindžiamas abipusio pripažinimo principu, ar neprivalo;

   c) susirūpinti dėl tebesitęsiančio politinės valdžios institucijos tam tikro lygmens kišimosi į Europos arešto orderio vykdymo procedūrą, kuris keldavo problemų vykdant ekstradiciją, tačiau šiuo atveju centrinė institucija neturi viršyti savo kaip pagalbininkės įgaliojimų perduodant įtariamuosius arba nuteistuosius;

   d) atsižvelgti į tai, kad tam tikrose valstybėse narėse tebėra sunkumų *ratione temporis* taikant pamatinį sprendimą ir kad tai gali sukelti problemų jį įgyvendinant kitose šalyse, kurios pamatinį sprendimą taiko teisingai;

Vertimas pagal sutartį

e) pasirūpinti, kad nuolat būtų išklausoma Europos Parlamento nuomonė apie vykdant Europos arešto orderį padarytą pažangą;

f) užtikrinti, kad būtų atliktas išsamesnis, objektyvus ir nešališkas sunkumų, su kuriais susiduria šios srities teisininkai, įvertinimas;

g) apsvarstyti galimybę ateityje peržiūrėti pamatinį sprendimą siekiant išplėsti 32 pažeidimų atvejų, kuriais dvigubas apkaltinimas netikrinamas, sąrašą;

h) užtikrinti, kad taikant Europos arešto orderį būtų teikiamas ypatingas dėmesys žmogaus teisėms ir laisvėms;

2. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms susipažinti.